



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Τηλ. επικ.: 213 130 7633 / 7628
Email: koinovouleftikos@justice.gov.gr**

Αθήνα, 12 - 11- 2021

Αρ. Πρωτ.: 238

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:

Βουλευτή: κ. Γ. Καρασμάνη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Αναφορά: 238/13-10-2021

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 238/13-10-2021 Αναφοράς, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο βουλευτής κ. Γ. Καρασμάνης, με θέμα την επιστολή της Επιτροπής για το Οικογενειακό Δίκαιο και τη Συναινετική Επιμέλεια, σχετικά με τις προτάσεις και βελτιώσεις στη νέα νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας θέτουμε υπόψη τα ακόλουθα:

Α. Τα αιτήματα που τίθενται (κατάργηση διαπιστωτικής έκθεσης δικαστικών επιμελητών, διάκριση παραβάσεων σε δικαιολογημένες και αδικαιολόγητες και μη εφαρμογή πιλοτικής δίκης σε υποθέσεις οικογενειακού δικαίου) αφορούν πρόσφατη νομοθέτηση και έχουν ήδη αξιολογηθεί κατά το στάδιο της δημόσιας διαβούλευσης, της ακρόασης των φορέων αλλά και εν γένει της νομοθετικής διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση, η επανεξέτασή τους και η τυχόν περαιτέρω νομοθετική πρωτοβουλία, θα πραγματοποιηθεί αφού πρώτα αξιολογηθεί η εφαρμογή τους.

Β. Σχετικά με την ένταξη στον νέο Ποινικό Κώδικα των άρθρων 36 και 46 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, σας γνωρίζουμε ότι στο άρθρο 68 του σχεδίου νόμου, το οποίο αναφέρεται στο αδίκημα του βιασμού, διαπιστώνεται η πλήρης ενσωμάτωση του άρθρου 36 της Σύμβασης Κωνσταντινούπολης. Στην παρ. 3 του άρθρου 336 ΠΚ, όπως αυτό προτείνεται με το άρθρο 68 του σχεδίου νόμου, εισάγεται η πρόβλεψη της επιβολής ποινής ισόβιας κάθειρξης όταν η πράξη του βιασμού στρέφεται κατά ανηλίκου ή στην περίπτωση ομαδικού βιασμού. Κατά την τυποποίηση της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος του βιασμού, και ειδικότερα με την επιλογή και χρήση των όρων «εξαναγκάζει» και «χωρίς τη συναίνεση του παθόντος», προκύπτει με σαφήνεια ότι για τη στοιχειοθέτηση του εν λόγω αδικήματος δεν νοείται εκούσια συγκατάθεση ως αποτέλεσμα ελεύθερης βούλησης του παθόντος. Εν συνεχεία, σε ό,τι αφορά στην αντικατάσταση της λέξης «επιχειρεί» από τη λέξη «τελεί», ουδεμία σύγχυση δημιουργείται αναφορικά με την στοιχειοθέτηση απόπειρας του αδικήματος του βιασμού. Είναι σαφές ότι ο νομοθέτης διαχωρίζει το τετελεσμένο αδίκημα από την απόπειρα αυτού, με τη θέσπιση δύο διαφορετικών διατάξεων στο σώμα του ίδιου νόμου. Η έννοια της απόπειρας τυποποιείται στη διάταξη του άρθρου 42 Π.Κ., όπου προβλέπονται διαφορετικοί όροι για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης αυτής.

Ακολούθως, η διάταξη του άρθρου 79 ΠΚ είναι ευρύτερη των περιοριστικά αναφερόμενων περιπτώσεων στο άρθρο 46 της σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και ως εκ τούτου καταλαμβάνει ήδη, μεταξύ άλλων, όλες τις επιμέρους περιπτώσεις αυτού. Με το ανωτέρω άρθρο(79 ΠΚ) δίδεται η δυνατότητα στους δικαστές να λάβουν υπόψη όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά, τα οποία συνιστούν επιβαρυντική περίσταση κατά την επιμέτρηση της ποινής για τον εκάστοτε δράστη. Επιπρόσθετα στην ειδικότερη διάταξη του άρθρου 312 του Π.Κ. εισάγεται ως αδίκημα με αυστηρότερη ποινική αντιμετώπιση, η πρόκληση σωματικής βλάβης ή βλάβης της υγείας κατά αδύναμων ατόμων, στα

οποία συγκαταλέγονται οι ανήλικοι ή πρόσωπα που βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή προστασία του δράστη βάσει νόμου ή συνοικούν με το δράστη ή έχουν με τον δράστη σχέση εργασίας ή υπηρεσίας. Στις παρ. 2 και 3 δε του αυτού άρθρου σημειώνονται ρητά ως εξίσου επιβαρυντικές περιπτώσεις η τέλεση της πράξης σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης ή σε βάρος εγκύου ή η τέλεση όλων των προαναφερόμενων πράξεων ενώπιον ανηλίκου. Τέλος τα σημαντικά ζητήματα αυτά λαμβάνονται υπόψη και αντιμετωπίζονται κατά τη βούληση του νομοθέτη με την απαιτούμενη αυστηρότητα και στον Ν. 3500/2006, ο οποίος αφορά στην αντιμετώπιση της οικογενειακής βίας.

Στο σχέδιο νόμου διαφαίνεται με τον πλέον emphaticό τρόπο η βούληση του νομοθέτη για την απόλυτη προστασία των εννόμων αγαθών της ζωής, της γενετήσιας ελευθερίας και της ανηλικότητας. Επιπρόσθετα, έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να επιτευχθεί η αυστηροποίηση των αδικημάτων που αφορούν τη γενετήσια αξιοπρέπεια και στρέφονται τόσο κατά ενηλίκων όσο και κατά ανηλίκων προσώπων. Αυτό καθίσταται σαφές από την εισαγωγή της πρόβλεψης επιβολής της αυστηρότερης των ποινών στο δικαϊκό μας σύστημα, ήτοι της ισόβιας κάθειρξης, σε ορισμένες μορφές αδικημάτων που αφορούν την προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας.

Γ. Αναφορικά με την προθεσμία της παραγραφής των αδικημάτων γενετήσιας ελευθερίας κατά ανηλίκων, σας επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 113 παρ. 4 του Π.Κ. η προθεσμία παραγραφής των κακουργημάτων που στρέφονται κατά ανηλίκου, αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος. Με το σχέδιο νόμου η προθεσμία της αναστολής της παραγραφής των εγκλημάτων, ανεξαρτήτως του κακουργηματικού ή πλημμεληματικού χαρακτήρα αυτών, που προβλέπονται στα άρθρα 323Α, 324 και στο 19ο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους του παρόντος Κώδικα, όταν αυτά στρέφονται κατά ανηλίκου, αρχίζει ένα έτος μετά από την ενηλικίωση του θύματος, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και τρία έτη μετά την ενηλικίωση, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.

Δ. Για την πρόταση της εξατομίκευσης του αδικήματος της γυναικοκτονίας ως ιδιαίτερης περίπτωσης ανθρωποκτονίας με έμφυλα χαρακτηριστικά, είναι αναγκαίο να υπερτονιστεί πως η ανθρώπινη ζωή είναι το υπέρτατο έννομο αγαθό και προστατεύεται απόλυτα και αδιαπραγμάτευτα. Στην απόλυτη αυτή προστασία της ανθρώπινης ζωής δεν χωρούν ούτε διαφοροποιήσεις, ούτε παρεκκλίσεις, ούτε εξαιρέσεις. Σε επίπεδο καταστολής πρωταρχικός στόχος είναι η πρόβλεψη, ότι η ανθρωποκτονία εναντίον οποιουδήποτε στρέφεται θα τιμωρείται με την αυστηρότερη των ποινών. Στο ποινικό δικαϊκό μας σύστημα αυτή είναι η ποινή της ισόβιου καθειρξεως, η οποία στο σχέδιο του Ποινικού Κώδικα που θα ψηφιστεί το αμέσως επόμενο διάστημα, θα αποτελεί την μία και μοναδική προβλεπόμενη ποινή για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας. Ε. Όσον αφορά την τέλεση του αδικήματος εν βρασμό ψυχικής ορμής, γίνεται φανερό πως δεν υπάρχει δυνατότητα να συντελεστεί διάκριση των εγκλημάτων που στρέφονται κατά της ανθρώπινης ζωής αποκλείοντας τον βρασμό ψυχικής ορμής. Τούτων δοθέντων, ο βρασμός ψυχικής ορμής αποτελεί μια πραγματική κατάσταση η ύπαρξη της οποίας κρίνεται in concreto από το φυσικό Δικαστή και είναι ανεπίτρεπτος, ο εκ των προτέρων αποκλεισμός της, σύμφωνα με τα διδάγματα της ποινικής επιστήμης. Το αδίκημα της ανθρωποκτονίας του άρθρου 299 ΠΚ, είναι ενιαίο και αφορά κάθε ανθρώπινη ζωή χωρίς διακρίσεις. Περαιτέρω υπογραμμίζεται ότι στη διάταξη του άρθρου 82Α Π.Κ. προβλέπεται η επαύξηση της ποινής για τα εγκλήματα που φέρουν ρατσιστικά χαρακτηριστικά και η οποία αφορά σε όλα τα αδικήματα του Π.Κ., συμπεριλαμβανομένης και της ανθρωποκτονίας. Η θέσπιση της εν λόγω διάταξης συνιστά επιβαρυντική περίσταση, η οποία κατά τη βούληση του νομοθέτη εφαρμόζεται όταν κατά την κρίση του αρμόδιου δικαστηρίου προκύψει ότι ο δράστης καταλαμβάνεται από ρατσιστικά κίνητρα.

ΣΤ. Τέλος, η κατάργηση στο νέο Ποινικό Κώδικα του εγκλήματος της μαστροπείας σε βάρος ενηλίκων γυναικών έχει αφήσει ένα σημαντικό κενό στο πεδίο της ποινικής αντιμετώπισης της σχετικής εγκληματικότητας, με δεδομένο ότι το αδίκημα της εμπορίας ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση δεν καλύπτει επαρκώς όλες τις μορφές εκμετάλλευσης της πορνείας γυναικών. Πρόκειται ιδίως για τις περιπτώσεις όπου είτε το θύμα δεν διαθέτει τον ευάλωτο χαρακτήρα που απαιτείται για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων είτε για τις περιπτώσεις όπου ο ευάλωτος χαρακτήρας δεν μπορεί να θεμελιωθεί λόγω αποδεικτικών δυσχερειών. Ως εκ τούτου, προς εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας, την προστασία της σεξουαλικής αυτοδιάθεσης και την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας που σχετίζεται με την εκμετάλλευση της πορνείας, θα επαναφερθεί με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τις τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας το αδίκημα της μαστροπείας σε βάρος ενηλίκων γυναικών και δη υπό την μορφή της τέλεσης του αδικήματος σε βάρος ενηλίκων (ανδρών και γυναικών).

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ**

Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...3...
Αριθμός σελίδων συνημμένων: ...0...
Σύνολο σελίδων: 3